

Sisäasiainministeriö
Rajavartio-osasto

18.12.2012

1 (1)

Oikeusministeriö
Kriminaalipoliittinen osasto

Oikeusministeriön lausuntopyyntö 1.11.2012, OM 1/81/2001

HALLITUKSEN ESITYSLUONNOS VANGINKULJETUSTA KOSKEVAKSI LAINSÄÄDÄNNÖKSI

Oikeusministeriön kriminaalipoliittinen osasto on pyytänyt Rajavartiolaitoksen lausuntoa otsikossa mainitusta luonnoksesta hallituksen esitykseksi. Oikeusministeriö esitteli loppuvuodesta 2010 eduskunnalle hallituksen esityksen vanginkuljetusta koskevaksi lainsäädännöksi (HE 319/2010 vp). Esitys kuitenkin raukesi ja rauenneen esityksen pohjalta valmisteltiin nyt lausunnolla oleva uusi hallituksen esitysluonnos.

Sisäasiainministeriön rajavartio-osasto pyysi kaikilta raja- ja merivartiostoilta elokuussa 2010 lausuntoa edellisestä luonnoksesta hallituksen esitykseksi sekä erityisesti tietoja vuoden 2009 vanginkuljetuksen lukumääristä sekä kuljetuksista aiheutuneista henkilöstö- ja muista kustannuksista. Rajavartio-osasto lausui asiassa oikeusministeriölle 27.8.2010 huomioiden muun ohella vartiostoilta saadut tiedot.

Sisäasiainministeriön rajavartio-osasto pitää sinänsä kannatettavana ja tarpeellisena esityksen tavoitteita luoda edellytykset tehokkaasti, taloudellisesti, nopeasti ja turvalisesti toimivalle vanginkuljetusjärjestelmälle, joka huomioisi myös kuljetettavan henkilön lain- ja asianmukaisen kohtelun sekä olosuhteet kuljetukseen liittyen.

Nyt lausunnolla oleva hallituksen esitysluonnos eroaa joulukuussa 2010 annetusta esityksestä siten, että kuljetusviranomaisten välistä tehtävänjakoa koskeva osuus on poistettu esityksestä resursseihin liittyvistä syistä. Ehdotettua vanginkuljetuslakia sovellettaisiin lain 1 §:n mukaisesti vankeusvankien ja tutkintavankien kuljetuksen järjestämiseen sekä kuljetusviranomaisten velvollisuuksiin, toimintavaltuuksiin kuljetuksen aikana sekä kuljetustehtävään liittyviin vastuisiin.

Lausunnolla olevan hallituksen esityksen yleisperustelujen mukaan vanginkuljetustehtävien jakautuminen eri viranomaisten välillä säilyisi nykyisenlaisena ja sitä koskevat säännökset olisivat edelleen vankien kuljetuksesta annettu laki (220/1925) sekä sen nojalla annettu vanginkuljetusasetus (165/1954). Voimassa olevan lainsäädännön mukaan vanginkuljetustehtävät on säädetty poliisille ja vankilaviranomaisille, joiden osalta tehtävää hoitaa käytännössä Rikosseuraamuslaitos. Esityksen mukaan ehdotettu uusi laki ei merkitsisi kuljetusviranomaisille juurikaan taloudellisia eikä organisatorisia muutosvaikutuksia.

Lausunnolla olevassa esitysluonnoksessa ehdotetaan säädettäväksi, että myös Rajavartiolaitos ja tullit olisivat vanginkuljetuslain 2 §:n määritelmäsäännöksen mukaisia kuljetusviranomaisia. Rajavartiolaitokselle tai tullille ei kuitenkaan ole säädetty voimassa olevassa lainsäädännössä vanginkuljetustehtävää eikä tällaista erillistä teh-

tävää esitetä säädettäväksi tässäkin esityksessä.

Vaikka Rajavartiolaitokselle ei ole erikseen säädetty vanginkuljetukseen liittyviä tehtäviä, on rajavartiomiehellä kuitenkin oikeus rajavartiolain (578/2005) 63 §:n nojalla suorittaa vapautensa menettäneen henkilön muulle viranomaiselle luovuttamisen edellyttämä kuljetus. Edellä mainittu säännös mahdollistaa myös osin tutkintavangin kuljetuksen säännöksen sanamuoto huomioden. Rajavartiolaitos antaa virka-apua muun ohella poliisille rajavartiolain 77 §:ssä säädetyin edellytyksin. Myös poliisin, tullin ja rajavartiolaitoksen yhteistoiminnasta annetun lain (678/2009) 2 §:n nojalla Rajavartiolaitos voi suorittaa poliisin tai tullin puolesta niiden tehtäväalueeseen kuuluvan yksittäisen rikostorjuntaan liittyvän toimenpiteen käyttäen omia toimivaltuuksiaan rikostorjuntatehtävissä. Tutkintavangin kuljetuksen esitutinnan ollessa vielä käynnissä voitaneen katsoa olevan tällainen yksittäinen rikostorjuntaan liittyvä toimenpide.

Rajavartio-osasto kiinnittää huomiota siihen, että Rajavartiolaitoksen lausunnolla olevan esityksen soveltamisalaan kuuluvat tutkintavankien kuljetukset voidaan toteuttaa vain yllä mainittujen Rajavartiolaitosta koskevien säännösten puitteissa ja niiden sanamuoto huomioden. Nämä säännökset tulisi huomioida myös lausunnolla olevan esityksen perusteluissa. Rajavartio-osasto toteaa vielä, että valtaosa Rajavartiolaitoksen vapautensa menettäneiden henkilöiden kuljetuksista koskee nyt lausunnolla olevan esityksen soveltamisalan ulkopuolelle jääviä ulkomaalaislain (301/2004) nojalla säilöön otettuja sekä pakkokeinolain (450/1987) nojalla kiinniotettuja tai pidätettyjä henkilöitä. Siten vain pieni osa Rajavartiolaitoksen suorittamista kuljetuksista liittyy Rajavartiolaitoksen tutkimassa rikosasiassa olevan tutkintavangin kuljetuksiin. Rajavartiolaitos ei osallistu Rikosseuraamuslaitoksen vankien kuljettamiseen.

Rajavartio-osasto viittaa asiassa aiemmin antamaansa lausuntoon (27.8.2010, 1347/03/2010) ja toteaa, että vapautensa menettäneiden henkilöiden kuljetusten suorittemäärät ovat pysyneet lähtökohtaisesti aiemmin lausutulla tasolla. Vapautensa menettäneiden henkilöiden kuljetusten käytännön järjestelyissä ei myöskään ole tapahtunut muutoksia.

Teknisenä huomiona rajavartio-osasto toteaa, että ehdotetun vanginkuljetuslain voimaantuloa koskevassa 20 §:ssä esitetään kumottavaksi vankien kuljetuksesta annettu laki (220/1925), vaikka esityksen perustelujen mukaan kyseisen säädöksen on tarkoitus jäädä voimaan. Lisäksi esitysluonnoksen sivulla yhdeksän on mainittu Rajavartiolaitoksen kuljetustehtävien keskittyneen pääosin kahteen merivartiostoon, vaikka toinen kyseessä olevista vartiostoista on Kaakkois-Suomen *rajavartiosto*.

Rajavartiolaitoksen apulaispäällikön
sijainen
Prikaatikenraali

Mikko Kirjavainen

Rajavartioylitarkastaja
Varatuomari

Silja Hallenberg

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asiankäsitteilyjärjestelmässä. Rajavartiolaitos 18.12.2012 klo 16.09. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

LIITTEET Sisäasiainministeriön rajavartio-osaston lausunto 27.8.2010, 1347/03/2010

TIEDOKSI RVLE /Oikos, Rmos, Teknos ja STYKS